

Novost a nové

O „novosti“ můžeme mluvit jenom tam, kde v pozadí zůstávají „věci“ z minulosti jako „staré“ beze změny nebo kde se nějaké děje cyklicky opakují tak, že se nemění ony cykly. Je to možno také formulovat tak, že novost lze vidět tam, kde v minulosti nenajdeme analogii (nebo přesnou obdobu). Jako „nové“ můžeme označit jen to, co se v něčem a nějak liší ode všeho, co už bylo a je. Necháme-li zcela stranou simulaci „nového“ ve světě matematických konstrukcí (kde je skutečný čas vyloučen a pouze také simulován jako sukcese bodových stavů), je skutečně „nové“ jen něco, co není převoditelné ani odvoditelné na cokoli z toho, co se už „ve světě“ vyskytuje (nebo vyskytovalo), co už „je“ nebo „bylo“. Protože však přísně vzato nejsou (a nemohou být) dvě vnitrosvětelné skutečnosti opravdu stejné či dokonce totožné, musíme cosi „nového“ předpokládat všude tam, kde vůbec něco skutečně „jest“. Tato základní, fundamentální „novost“ však musí být pojmově odlišena od „novosti“ ve smyslu relativní novosti v dané lokalitě a v daném časovém rozmezí, a obě takto vymezené „novosti“ musí být dále odlišeny od „novosti“ ve smyslu „dál a výš“, tedy ve smyslu kvalitativní novosti (novosti co do komplexity, úrovně, „pokroku“).

(Písek, 100502-4.)